

Asia: VN/20468/2024

Yksityisen kopioinnin hyvityksen uudistaminen - Selvityshenkilön kysely

Hyvitysvollisuuden piiriin kuuluvat teokset ja muut suojan kohteet

Kysymys 1: Mitä teoksia ja muita suojan kohteita hyvitysvollisuuden tulisi koskea, kun otetaan huomioon tietoyhteiskuntadirektiivin 2 artiklan ja 5 artiklan 2 kohdan b alakohdan säännökset?

Linkki direktiiviin: [Direktiivi - 2001/29 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32001L0029)

Lähtökohta sekä direktiivissä että Suomen tekijänoikeuslaissa on, että hyvitysvollisuuden tulee koskea laajasti sellaisia teoksia ja muita suojan kohteita, joiden kopiointi yksityiseen käyttöön on sallittu ilman tekijän tai muun oikeudenhaltijan lupaa. Näin ollen ei ole perusteita sulkea hyvitysvollisuuden ulkopuolelle sellaisia suojan kohteita, joita kopioidaan yksityiseen käyttöön.

Käytännössä Suomessa ei kuitenkaan ole maksettu hyvitystä kaikesta teosten tai muiden suojan kohteiden yksityisestä kopioinnista. On varmistettava, että mikäli hyvitysvollisuuden piiriin kuuluvien suojan kohteiden joukko laajenee, tulee tämän johtaa kerättävän hyvityksen kokonaismäärän kasvuun.

Hyvitysvollisuuden piiriin kuuluva kopiointi

Kysymys 2: Minkälainen kopiointi yksityiseen käyttöön kuuluu mielestänne hyvitysvollisuuden piiriin ts. minkälaisten aineistojen kopiointi ja minkälaista tekniikkaa käyttäen?

- analoginen – analoginen, esim. painetun aineiston valokopiointi
- analoginen – digitaalinen, esim. painetun aineiston skannaus
- digitaalinen-analoginen, esim. sähköisesti tallennetun aineiston tulostaminen paperille
- digitaalinen – digitaalinen, esim. tietoverkossa olevan aineiston tallentaminen puhelimen muistikortille tai pilvipalveluun

Hyvitysvollisuuden tulee koskea mitä tahansa tekniikkaa käyttäen tapahtuvaa yksityistä kopiointia. Tämä on tietoyhteiskuntadirektiivin ja yhteisön tuomioistuimen oikeuskäytännön kanssa linjassa oleva yhdenvertaisuuden periaatteen mukainen sekä teknologianeutraali tulkinta.

Hyvityksen toteuttamistapa

Kysymys 3: Jos hyvitys toteutetaan tallennusalustamalla, niin mitkä laitteet, tallennusalustat ja palvelut tulisi sisällyttää hyvitysmaksun piiriin (esim. älypuhelin, tietokone, monitoimilaite, tallentava digisovitin, ulkoinen kiintolevy, muistitikku, ulkoinen tallennuspalvelu, tallennettava CD tai DVD, MP3-soitin)?

Tulisiko maksun koskea kaikkia laitteita, tallennuspalveluita tai palveluita vai voitaisiinko jotain niistä sulkea maksun ulkopuolelle yleisesti tai joissain tapauksissa? Millä perusteella (ks. jäljempänä maksun suuruuteen vaikuttavista tekijöistä)?

Gramex kannattaa ajan tasalle saatettua tallennusalustamalla yksityisen kopioinnin hyvityksen toteuttamismallina. Se on käytössä myös kaikissa muissa EU:n jäsenvaltioissa, joissa on sallittu kopiointi yksityiseen käyttöön. Hyvitysmaksun ja tallennusalustamalla piirissä tulee olla kaikki laitteet, tallennusalustat ja palvelut, joilla voidaan tehdä kopioita yksityiseen käyttöön. Tietoyhteiskuntadirektiivin 5 artiklan 2-kohdan b-alakohdassa todetaan ”..luonnollisten henkilöiden mille tahansa välineelle valmistamat kappaleet, jotka on tehty yksityiseen käyttöön...”. Näin ollen hyvitystä tulee suorittaa älypuhelimista, monitoimilaitteista, tallentavasta digisovittimesta, ulkoisesta kiintolevystä, muistitikusta, ulkoisesta tallennuspalvelusta, tallennettavasta cd- tai dvd-levystä, mp3-soittimesta, kannettavista tietokoneista, pilvipalveluista jne. Listan tulee päivittyä teknologian ja kopiointitapojen kehityksen myötä.

Hyvitysmaksun ei tule koskea jatkossakaan operaattoreiden kuluttajille tarjoamia verkkotallennuspalveluita.

Kysymys 4: Olisiko tallennusalustamalla sijasta tai ohessa mahdollista periä hyvitysmaksua niiltä yksityishenkilöiltä, joilla on Suomessa laajakaista tai mobiililaajakaista (jäljempänä nettiliittymämalli), koska internetin kautta puhelimeen, tabletille, tietokoneeseen ja pilvipalveluun tehtävä kopiointi edellyttää jonkinlaista liittymää?

Onko nettiliittymämallilla mahdollista kerätä hyvitysmaksua kattavasti niiltä yksityishenkilöiltä, jotka voivat valmistaa kopioita yksityiseen käyttöön? Jos ei, mainitse esimerkkejä pois jäävistä tilanteista.

Gramex ei kannata nettiliittymämallia ratkaisuna yksityisen kopioinnin hyvitysjärjestelmän uudistamiseksi.

Nettiliittymämalli on yhteisön oikeuskäytännön valossa direktiivin vastainen. Malli erkanelee budjettipohjaisen mallin tavoin varsinaisesta yksityisestä kopioinnista ja kopiointialustoista, eikä kohdentuisi riittävän tarkasti niille yksityishenkilöille, jotka kopioivat teoksia ja muita suojan kohteita yksityiseen käyttöön. Malli ei oletettavasti myöskään huomioisi kaikkia hyvityksen piiriin kuuluvia yksityisen kopioinnin tapoja.

Kysymys 5: Miten varojen kerääminen tulisi järjestää muissa kuin tallennusalustamallissa tai nettiliittymämallissa niin, että varat voitaisiin viime kädessä kerätä vain niiltä yksityishenkilöiltä, jotka voivat valmistaa kopioita yksityiseen käyttöönsä?

Gramex kannattaa ajantasaistettua tallennusalustamallia, joten emme tässä yhteydessä ota kantaa hyvitysvarojen keräämiseen muissa mahdollisissa malleissa.

Maksun kerääminen ja maksun kohdentuminen

Kysymys 6: Tulisiko maksuvelvollisuus tallennusalustamallissa kohdentaa kaikkiin laitteiden ja tallennusalustojen valmistajiin, maahantuojiin sekä toissijaisesti jälleenmyyjiin sekä palveluiden tarjoajiin, jotka myyvät tuotteita tai palveluita, joiden loppukäyttäjä voi olla yksityishenkilö?

Kyllä. Lähes kaikissa maissa, joissa on käytössä ns. tallennusalustamalli, hyvitysmaksu kerätään kysymyksessä mainituilta tahoilta: laitteiden ja tallennusalustojen valmistajilta, maahantuojiilta tai jälleenmyyjiltä sekä palvelun tarjoajilta.

Gramex kuitenkin huomauttaa, että käytännössä hyvitysvelvolliset voivat vyöryttää maksun tuotteiden hintoihin, joten oikeammin maksu kohdentuu teoksia ja muita suojan kohteita yksityiseen käyttöön kopioiviin yksityishenkilöihin, tai niihin, jotka ostavat laitteita näiden henkilöiden käyttöön. Valmistajat ja muut maksuvelvolliset eivät näin ollen joudu itse kantamaan maksusta aiheutuvaa kustannusta. (ks. C-433/20 "Austro-Mechana", kohta 45).

Kysymys 7: Kenen tulisi nettiliittymämallissa olla ensisijaisesti maksuvelvollinen ja periä maksua liittymien haltijoilta? Tulisiko maksua periä kaikista yksityishenkilöiden nettiliittymistä vai tulisiko maksun perimiseen tehdä rajauksia nettiliittymän nopeuden tai liittymän haltijan iän perusteella?

Jos tällaista maksua perittäisiin, tulisiko sitä periä vuosittain vai jollakin muulla aikavälillä?

Gramex näkee tallennusalustamallin toimivimmaksi tavaksi järjestää yksityisen kopioinnin hyvitys, joten emme ota kantaa tässä yhteydessä nettiliittymämallin mahdollisiin yksityiskohtiin.

Kysymys 8: Jos hyvitys maksettaisiin budjettivaroista tai erillisestä rahastosta, minkä tahon tulisi huolehtia maksun keräämisestä?

Budjettipohjainen malli ei ole yhteisön oikeuden mukainen. Yhteisön tuomioistuin on ottanut budjettivaroista rahoitettaviin malleihin kantaa ns. EGEDA-ratkaisussa C-470/14 ja todennut, että tällaisella mallilla ei voida varmistaa, että teoksia yksityisesti kopioivat henkilöt vastaisivat järjestelmän kustannuksista.

Maksun määräytyminen ja maksun suuruuteen vaikuttavat tekijät

Kysymys 9: Tulisiko maksun tason lähtökohtaisesti määräytyä tallennuskapasiteetin perusteella vai jollain muulla perusteella vai näiden yhdistelmänä?

Jos katsotte, että tallennuskapasiteetin sijasta tai ohessa olisi sovellettava muita määräytymisperusteita, niin mitä nämä perusteet olisivat ja millä perusteella niitä tulisi soveltaa?

Tallennuskapasiteettiin perustuva maksu on lähtökohtaisesti toimivin tapa hyvitysmaksun määräytymisessä tallennusalustamallissa. Jos jonkin yksityiseen kopiointiin käytetyn laitteen tai palvelun osalta tallennuskapasiteetti ei olisi toimiva määrittää maksua, voidaan hyvitysmaksun määräytymisperusteena käyttää (tallennuskapasiteettiin perustuvan maksun sijasta tai ohella) laite- tai tallennuspalvelukohtaista maksua.

Kysymys 10: Millä tavalla laitteiden monikäyttöisyyden ja tallennuslaitteiden ja tallentamiseen käytettävien välineiden rajan hämärtyminen tulisi ottaa huomioon hyvitysmaksullisia laitteita ja alustoja sekä palveluita määriteltäessä ja / tai maksun suuruutta määrättäessä?

Pääsääntönä hyvitysmaksujärjestelmässä tulee olla, että mikäli laitteilla voidaan kopioida yksityiseen käyttöön, tulee laitteen kuulua hyvityksen piiriin. Tämä on myös yhteisön tuomioistuimen linjaama tulkinta (mm. Copydan Båndkopi C-463/12 kohta 29 ja Austro-Mechana C-433/20, kohta 27).

Kopiointiominaisuuksia ja niiden toissijaisuuksia voidaan mahdollisesti huomioida tietyn laitteen, alustan tai palvelun tallennusmaksun tasoa määritettäessä.

Kysymys 11: Millä tavalla teknisten toimenpiteiden käyttäminen tulisi ottaa huomioon?

Teknisten toimenpiteiden käyttöönottomahdollisuuden ei tule vaikuttaa hyvitysmaksuvelvollisuuteen. Myöskään sillä, että oikeudenhaltija on mahdollistanut kopioimisen jättämällä teknisen suojauksen toteuttamatta, ei saa olla vaikutusta laitteesta perittävään maksuun tai hyvitykseen.

Kysymys 12: Millä tavalla maksun suuruuden tulisi määräytyä nettiliittymämallissa?

Gramex ei ota kantaa tähän kysymykseen, koska emme kannata nettiliittymämallia.

Kysymys 13: Missä tilanteissa haitan voitaisiin katsoa vahingon olevan vähäinen ja millä perusteella? Olisiko määriteltävä tällaisen vahingon kynnsarvo, ja jos olisi, niin mikä se voisi olla?

Haitalle ei tule määrittää kynnsarvoa. Yksityinen kopiointi aiheuttaa teosten ja muiden suoja kohteiden oikeudenhaltijoille haittaa. Haitan suuruus vaihtelee tapauskohtaisesti ja on mahdotonta ennalta määrittää sille kynnsarvoa.

Maksun suuruus ja päätös maksun suuruudesta

Kysymys 14: Millä tavalla päätöksenteko hyvitysmaksun piiriin kuuluvista laitteista, tallennusvälineistä ja palveluista tulisi järjestää? Millä tavalla hyvitysmaksun suuruudesta tulisi päättää? Tulisiko yksityisen kopioinnin kokonaismäärää tarkastella nykyisenkaltaisilla yksityistä kopiointia koskevilla tutkimuksilla?

Hyvitysmaksun piiriin kuuluvista laitteista, tallennusvälineistä ja palveluista tulisi päättää viranomaisen toimesta. Sama tulisi koskea myös kerättävien hyvitysmaksujen tariffeja. Gramex ei kannata eri intressitahojen neuvotteluita aiheesta, mutta kannattaa sitä, että viranomaisen kuulee eri tahoja ennen päätöksentekoa. Päätöksen tulisi olla valituskelppoinen.

Päätöksenteko voisi tapahtua esimerkiksi Opetus- ja kulttuuriministeriössä.

Yksityistä kopiointia koskevien tutkimusten avulla saadaan tärkeää tietoa koko järjestelmän toiminnasta sekä tietoa korvausten tilittämistä varten.

Kysymys 15: Mikäli hyvitysmaksu tulisi mielestänne toteuttaa esimerkiksi erillisellä rahastomallilla tai nettiliittymämallilla, niin millä perusteella ja minkälaisella päätöksentekomekanismilla hyvitysmaksun määrästä tulisi päättää?

Gramex ei kannata rahastomallia tai nettiliittymämallia. Jos tällainen malli valikoituisi yksityisen kopioinnin hyvitysjärjestelmän toteutustavaksi, tulisi päätöksenteko tapahtua kysymykseen 14 antamamme vastauksen mukaisesti.

Kysymys 16: Onko Suomen hyvitysmaksutaso kokonaisuutena (vuonna 2024: 11 miljoonaa euroa, vuonna 2025: 5,5 miljoonaa euroa) oikea suhteessa oikeudenhaltijoille aiheutuvaan vahinkoon?

Hyvityksen tulee olla suhteessa yksityisestä kopioinnista aiheutuneeseen vahinkoon. Gramex toteaa, että valtion budjetista suoritettava hyvityksen taso (11 miljoonaa euroa) on ollut riittämättömällä tasolla yksityisestä kopioinnista oikeudenhaltijoille koituvaan haittaan nähden. Lisäksi vuoden 2025 suunniteltu hyvityksen puolittaminen on täysin perusteeton, eikä hyvitys enää ole millään tasolla yhteisön oikeuden mukainen kohtuullinen korvaus yksityisestä kopioinnista.

Opetus- ja kulttuuriministeriön teettämien tutkimusten mukaan tutkimuksen mukaan noin 700 000 kansalaista kopioi sisältöjä yksityiseen käyttöön ja lataavat ja tallentavat noin 183 miljoonaa musiikki-, elokuva- ja tv-sarjatuotetta vuodessa. Tuoreen Luovien alojen tutkimuksen mukaan yksityisen kopioinnin aiheuttama haitta myyntien ja striimaustulojen alenemisena on arviolta 35–46 miljoonaa euroa (FCG:n johtava asiantuntija, VTT Pasi Holm). Kyseisen haittatutkimuksen osalta tulee huomioida, että se koskee vain AV-teosten ja musiikin yksityistä kopiointia. Yksityisen kopioinnin aiheuttama haitta koko luovalle sektorille on vielä tätä suurempi.

Hyvityksenä haitasta eri alojen oikeudenhaltijoille on suoritettu 11 miljoonaa euroa, joskaan tuon määrän asettaminen ei aikanaan perustunut todelliseen haittatutkimukseen. Näin ollen, hyvitys on korvannut vain noin yhden neljäsosan kopioinnin aiheuttamasta kokonaishaitasta.

Hyvitysmaksukustannuksen henkilöllinen kohdentuminen

Kysymys 17: Miten mahdollinen vapautus hyvitysmaksusta tai maksetun hyvitysmaksun palautus olisi järjestettävä, jotta vapautuksen tai palautuksen saaminen olisi tosiasiallisesti mahdollista, eikä kohtuuttoman vaikeaa?

Teknologisen kehityksen myötä hyvitysjärjestelmän hallinnointi on helpottunut huomattavasti siitä aiemman tallennusalustamallin ajoista. Nykyisellä järjestelmäosaamisella hyvitystä hallinnoivan tekijäoikeusjärjestön tai erillisen tekijänoikeusjärjestöjen perustaman ja/tai nimittämän organisaation on mahdollista suhteellisen vaivattomasti huolehtia vapautuksista ja maksujen palautuksista, eikä järjestelmän toiminta olisi kenellekään taholle kohtuuttoman vaikeaa.

Kysymys 18: Tulisiko työnantajan työntekijän käyttöön hankkimien / vuokraamien älypuhelimien, joiden haltijana on luonnollinen henkilö, kuulua hyvitysmaksun piiriin, ja millä tavalla maksun keräämisen tällaisten puhelimien osalta tulisi tapahtua? Miten työntekijöiden käytössä oleviin kannettaviin tietokoneisiin tulisi suhtautua?

Hyvitysmaksun piiriin tulee kuulua kaikki sellaiset laitteet, joita voidaan käyttää kopioitaessa teoksia ja muita suojan kohteita yksityiseen käyttöön. Tämä on linjassa myös yhteisön tuomioistuimen ratkaisukäytännön kanssa (ks. Austro-Mechana, C-433/20).

On tärkeää huomata, että yritysten hakemat hyvitysmaksun palautukset voivat koskea vain sellaisia laitteita, jotka eivät ole työntekijän yksityisessä käytössä.

Hyvitysmaksun alueellinen kohdentuminen

Kysymys 19: Onko hyvitysmaksun kerääminen mahdollista, jos yksityishenkilö ostaa tallennuslaitteen tai -alustan ulkomaisesta verkkokaupasta? Entä silloin, jos yksityishenkilö hankkii tallennuspalvelun (pilvipalvelu) ulkomailta?

Miten tällaista toimintaa voidaan valvoa? Mikäli tätä ei voida valvoa, olisiko tarkoituksenmukaisempaa kerätä hyvitysmaksua tallennuslaitteiden sijasta tai ohessa sellaisilta luonnollisilta henkilöiltä, joilla on laajakaistaliittymä Suomessa?

Hyvitysvelvollisuuden piiriin tulee kuulua myös ulkomaisesta verkkokaupasta ostetut tallennusalustat ja -palvelut sekä tallennuslaitteet. Mikäli toisesta maasta ostetut tuotteet on verkkokaupan kotipaikassa vapautettu hyvitysmaksusta, tulee laitteista periä hyvitys siinä valtiossa, johon ne viedään.

Maksuvelvollisen tilitysvelvollisuus

Kysymys 20: Jos hyvitysmaksuvelvollisuus koskisi tallennuslaitteiden ja -alustojen valmistajia, maahantuojia, myyjiä ja tallennuspalveluiden tarjoajia, niin miten maksu- ja tilitysvelvollisuus oikeudenhaltijoille olisi järjestettävissä niin, että sen aiheuttama kustannusrasitus ja hallinnollinen taakka olisi mahdollisimman pieni?

Jos katsotte, että maksu olisi kerättävissä keskitetyimmällä tavalla, niin miltä taholta ja miten maksun kerääminen ja tilitysvelvollisuus hoidettaisiin?

Hyvitysmaksuvelvollisuus on mahdollista toteuttaa kustannustehokkaasti esimerkiksi yhden tekijänoikeusjärjestön tai erillisen tekijänoikeusjärjestöjen perustaman ja/tai nimittämän organisaation hoitaessa maksujen keräämisen maahantuojilta, myyjiltä, laitevalmistajilta ja

tallennuspalvelujen tarjoajilta. Järjestelmän kustannustehokkuus kaikkien osapuolten, myös oikeudenhaltijoiden etu.

Kysymys 21: Onko maksu- ja tilitysvelvollisuuden kannalta merkitystä, tapahtuuko tilitys yhdelle vai useammalle oikeudenhaltijoita edustavalle taholle?

Suomessa on pitkä perinne tekijänoikeuksien hallinnoinnissa ja korvausten tilittämisessä sekä henkilökohtaisina tilityksinä että kollektiivisina korvauksina oikeudenhaltijoiden yhteisiin sosiaalisiin, kulttuurisiin ja koulutuksellisiin tarkoituksiin.

Hyvitysmaksuvelvollisuus on mahdollista toteuttaa kustannustehokkaasti yhden tekijänoikeusjärjestön tai erillisen tekijänoikeusjärjestöjen perustaman ja/tai nimittämän organisaation hoitaessa laitemaksujen keräämisen maahantuojilta, myyjiltä, laitevalmistajilta ja tallennuspalveluiden tarjoajilta. Maksuja keräämään voitaisiin tekijänoikeusjärjestöjen päätöksellä perustaa myös erillinen organisaatio hoitamaan tätä tehtävää. Maksut kerännyt tekijänoikeusjärjestö tai erillinen organisaatio tilittäisi maksut tämän jälkeen tutkimuksiin perustuen korvauksiin oikeutetuille oikeudenhaltijaryhmiä edustaville järjestöille, jotka maksaisivat korvaukset edelleen edustamilleen oikeudenhaltijoille. Vastaava malli on käytössä myös suurimmassa osassa niitä maita, joissa on hyvitysmaksujärjestelmä.

Maksun keräävä taho ja maksuvarojen tilitys oikeudenhaltijoille

Kysymys 22: Onko näkemyksenne mukaan tältä osin tarvetta tehdä muutoksia tekijänoikeuslakiin?

Olisiko riittävää, jos laissa olisi säännökset yleisistä varojen tilitystä ja käyttöä koskevista perusteista, joita noudattaen hyvitysmaksuvarat keräävä ja/tai tilittävä taho (tai tahot) voisi päättää jakosuhteesta yksilöllisten tilitysten ja tekijöiden yhteisiin tarkoituksiin käytettävien varojen välillä sekä tilitysperusteista ja varojen jakamisesta?

Millä tavalla maksuvarojen tilitys oikeudenhaltijoille tulisi järjestää niin, että siitä aiheutuu mahdollisimman vähän hallinnollista taakkaa ja kuluja?

Oikeudenhaltijoille tulisi taata laaja päätösvalta sen suhteen, millaisiin tarkoituksiin he näkevät parhaaksi ohjata hyvitysmaksuja. Kerätyt laitemaksut tulisi tutkimusten pohjalta jakaa keräävän organisaation toimesta oikeudenhaltijaryhmiä edustaville tekijänoikeusjärjestöille ja oikeudenhaltijoiden perustamille säätiöille sen mukaisesti, miten tekijänoikeusjärjestöissä oikeudenhaltijaryhmät ovat määrittäneet korvausten jaon henkilökohtaisiin tilityksiin ja kollektiivisiin tarkoituksiin. Näissä jaoissa voi perustellusti olla eroja eri oikeudenhaltijaryhmien välillä.

Viranomaisen päätöksiä kollektiivisten hyvitysvarojen käyttökohteista ei enää kannatettaisi, vaan päätökset käyttökohteista tulisi tehdä oikeudenhaltijoiden toimesta. Mikäli lainsäädännöllä halutaan tätä päätöksentekoa jollakin tavalla ohjata, tulisi korkeintaan säätää enimmäismäärästä (prosenttiosuus), joka hyvitysvaroista voidaan käyttää kollektiivisiin tarkoituksiin. Lain ei myöskään tulisi velvoittaa käyttämään hyvitysvaroja kollektiivisiin tarkoituksiin.

Hallinnollista taakkaa ja kustannuksia on mahdollista vähentää yhden tekijänoikeusjärjestön tai tekijänoikeusjärjestöjen erillisellä päätöksellä perustaman organisaation hoitaessa laitemaksujen keräämisen maahantuojilta, myyjiltä, laitevalmistajilta ja tallennuspalveluiden tarjoajilta. Maksut kerännyt taho tilittäisi maksut tämän jälkeen tutkimuksiin perustuen korvauksiin oikeutetuille oikeudenhaltijaryhmiä edustaville järjestöille, jotka maksaisivat korvaukset edelleen edustamilleen oikeudenhaltijoille.

Kysymys 23: Millä tavalla tulisi määritellä varojen jakautuminen eri aloja edustaville oikeudenhaltijaryhmille?

Korvausten jaon tulee perustua tutkimuksiin siitä, mitä kopioidaan yksityiseen käyttöön. Eri oikeudenhaltijaryhmien välisten jako-osuuksien määrittelemiseksi tulee jatkaa yksityisen kopioinnin tutkimuksen toteuttamista opetus- ja kulttuuriministeriön riippumattoman tutkimuslaitoksen teettämänä.

Järjestön valvonta

Kysymys 24: Onko näkemyksenne mukaan järjestön valvonnan osalta tarvetta tehdä muutoksia tekijänoikeuslakiin? Jos on, niin mitä muutoksia ja millä perusteella?

Gramexin näkemyksen mukaan näiltä osin ei lähtökohtaisesti tarvita muutoksia lainsäädäntöön. Yhteishallinnointiorganisaatioita velvoittaa yhteishallinnointilaki (Laki tekijänoikeuden yhteishallinnoinnista), joka sisältää myös valvontakeinoja. Lisäksi myös opetus- ja kulttuuriministeriö seuraa järjestöjen toimittaa hyväksymispäätösten antajana sille vuosittain annettavien selvitysten kautta.

Yhteenveto

Kysymys 25: Minkä järjestelmän tai järjestelmien yhdistelmän pohjalta (mahdollisine muokkauksineen) hyvitys tulisi ensisijaisesti järjestää tarvittavine muutoksineen:

tekijänoikeuslaissa ennen vuotta 2015 noudatetun tallennuslujustamallin pohjalta,

Kysymys 26: Onko olemassa jotain olennaisia näkökohtia, joita ei ole kysytty, mutta jotka katsotte tarpeelliseksi tuoda esiin?

Gramex haluaa nostaa myös tässä yhteydessä esille sen, että yksityisen kopioinnin hyvityksessä ei ole kyse vapaaehtoisesta tai harkinnanvaraisesta korvauksesta tai kulttuurituesta, vaan direktiiviin ja tekijänoikeuslakiin perustuvasta tekijänoikeuskorvauksesta. Hyvityksen taso ei ole jäsenvaltioiden vapaasti päätettävissä ja sen tulee olla asianmukainen korvaus luovan alan esittäjien, tekijöiden, tuottajien ja kustantajien työn käyttämisestä.

Unionin tuomioistuimen mukaan jäsenvaltiolla, joka ottaa kansallisessa oikeudessaan käyttöön yksityistä kopiointia koskevan poikkeuksen, on velvollisuus saavuttaa tietty tulos siinä mielessä, että kyseisen valtion on toimivaltansa rajoissa varmistettava sellaisen sopivan hyvityksen tosiasiallinen

periminen, jolla on tarkoitus korvata loukatuille tekijöille aiheutunut vahinko, etenkin, jos vahinko on aiheutunut mainitun jäsenvaltion alueella. (Stichting de Thuiskopie, C-462/09, kohdat 32-34).

Hyvityksen taso tulee näin ollen asettaa vastaamaan oikeudenhaltijoille tosiasiallisesti aiheutunutta vahinkoa. Tällä hetkellä näin ei ole, vaan yksityisestä kopioinnista suoritettava hyvitys kattaa vain murto-osan mainitusta haitasta.

Pihlajaniemi Juha
Gramex äänitemusiikin tekijänoikeusjärjestö ry